

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Sancti Iacobi Scotorum Ratisponae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

diligenti administratione sua superauit. Denascitur denique an. 1613 die 4. Martij sepulta in templo ante altare S. Annæ.

Sancti Iacobi Scotorum Ratisponæ.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis feliciter. Amen. *Sigismundus* Dei gratia, Romanorum Imperator semper Augustus, ac *Vngaria, Bohemia, Dalmatia, Croatia, &c.* Rex, ad perpetuam rei memoriam. Ad hoc summi dispensatione consilij Imperialis & regij fastigij obtinuimus dignitatem, ad hoc sacri Romani Imperij suscepimus diadema, vt si ad alia extrinseca debita sollicitudo nos prouocer, ad ea tamen quæ statum felicem, & quietem ad incrementum iurium, gratiarum & libertatum personarum religiosarum respiciunt, tanto intendamus vberius, quanto nostrum præ ceteris mundi Principibus solum magnificentius erexit cælestis prouidentia creatoris. Sanè pro parte religiosorum Abbatis, Prioris & Conuentus Monasterij *Scotorum & Tbernicorum* de maiori *Scotia*, in *Ratisbona*, deuotorum nostrorum, oblata nostræ celsitudini simplex petitio continebat, Quatenus ipsis & eorum Monasterio, de innata nobis pietate, & solita clementia vniuersa & singula Priuilegia, iura, litteras, indulta, libertates, immunitates, gratias, donationes & concessiones, eis & eorum Monasterio, à diuis quondam Romanorum Imperatoribus & Regibus, nostris prædecessoribus, data & concessa, ac datas & concessas, & signanter priuilegium, quoddam, à diuæ memoriæ *Friderico* quondam Romanorum Rege, prædecessore nostro sibi collatum & concessum, innouare, approbare, ratificare, ac confirmare gratiosius dignaremur. Cuius quidem Priuilegii tenor sequitur per omnia in hæc verba: In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Fridericus* secundus diuina fauente clementia *Romanorum* Rex & semper Augustus, & Rex *Sicilie*. Si viris religiosi fauoris & munificentie gratiam impenderimus, temporalium & æternorum bonorum retributionem indubitanter consecuturos esse speramus. Quapropter notum sit omnibus Christi fidelibus, tam futuris quàm presentibus, qualiter Monasterium *Scotorum Ratisbonæ* ante portam occidentalem constructum, nec non & Ecclesiam iu *VVihn S. Petri* vulgo dictam, in Orientali eiusdem ciuitatis suburbio portam, ad idem Monasterium *S. Iacobi Scotorum* attinentem, secundum tenorem firmæ libertatis Priuilegiorum antecessorum nostrorum Romanorum Imperatorum & Regum *Henrici* tertij, *Henrici* quarti, & *Lotharij*, & *Friderici*, ob honorem & venerationem beatorum Apostolorum *Petri* ac *Iacobi* rogatu *Matthæi* Abbatis & fratrum eiusdem Monasterij atque fratrum Ecclesiæ sancti *Petri*, supplicatione, quæ *Scotis* Monasterij *S. Iacobi* subdita esse probatur, cum omnibus bonis & possessionibus, quas modo habent rationabiliter, & quas in posterum specialibus nominibus designabimus aut in futurum iustis modis sunt habituri, in *Muntiburdium* defensionis nostræ suscepimus, eo scilicet tenore, vt sicut constitutum est à supradictis Imperatoribus, idem Monasterium sancti *Iacobi*, ac Ecclesia sancti *Petri* nec non ea bona sibi attinentia, ac ibidem solummodo *Scoti* inhabitantes, & nulli alij perpetuam habeant libertatem, nec ab aliqua persona, magna vel parua grauentur, nec quidquam seruitij, nisi soli Deo & sanctis eius reddere cogantur, neque aliqua persona maior vel minor, in eos, aut in bona eorum, qualemcunque dominationem habeant, præter nos, & successores nostros Reges vel Imperatores, sed securi maneant absque omni eiectione vel perturbatione, orantes pro se, & pro statu Imperij, ac totius Ecclesiæ salute. Nomina autem possessionum hæc sunt: *Manspach / Ealtenberg / Tegernheim / Gundolsingen / cum piscaturis*

Newt/

Neu/ *Rindenhans*/ *Gebelshouen*/ *Wernsing*/ *Kneuting*/ cum vineis suis, & Capella sua *Bochesbrugl* cum Capella sua & decimis. *Trewling*/ *Zietelndorff*/ superius & inferius cum siluis & piscaturis, cæterisque appendiciis circumquaq; sibi adiacentibus, *Marckstett*/ *Nachtenfeldt*/ *Essenhäl*/ *Oberlof*/ Molendinū apud *Sinzingen*/ *Griefstett* cum Capella, siluis, piscaturis, molendinis, *Ansidel*/ *Dietsfurt*/ *Haltshaus*/ *Vogelthal*/ *Gundotshausen*/ *Bris*/ cum Capella, *Lienberch*/ *Grassenberch*/ *Obergundelsing*/ *Jachenhausen*/ *Waldorff*/ *Singenthal*/ *Wesienholz*/ molendinum apud *Brunne*/ duo molendina apud *Laber*/ *Essenberch*/ *Perckstett*/ *Hundhaben*/ *Hambühel* cum appendiciis suis *Hart*/ *Rembnat*/ *Händerch*/ *Riet*/ patualis, *Stetsenhouen*/ *Surchansen* *Gierhansen*/ *Kärvin*/ *Tränckhausen*/ *Warmandorff*/ duæ vineæ ad pedem pontis *Ratisbonen*. *Wenslo*/ *Lewrendorff*/ *Härichof*/ *Mäncheren*/ *Canslein*/ *Pältenhouen*/ *Chalbesing*/ *Schiltorn*/ *Krappenhof*/ *Sneithart*/ *Truckenhouen*/ *Vondorf*/ *Stock*/ *Alta*/ vna curta apud *Pfäter*/ *Hagenbuch*/ *Rager*/ *Herslonen*/ *Riedling*/ *Chöllnbach*/ *Hochdorff*/ *Eych* *Heyde*/ *Schur*/ *Frieshaim*/ duæ vineæ juxta *Krenckenperg*/ *Winger*/ cum molendino. duæ vineæ apud *Wbspurek*/ & area vna apud *Persenberg*/ & duos mansos in *Saxe*, & sex mansos apud *Schotting*/ *Snebhart* occidentalis.

Præterea decernimus, vt nulli liceat Aduocatiam, eorū concedere, habere, aut dare, nisi per nos & nostros successores Reges vel Imperatores, & cum conscientia Abbatis *Scotorum*, nec non & vetamus, & sigilli nostri impressione præcipimus, ne alicui eorum aduocato liceat bona eorum, vsurpando, aut emere, aut renouando addere, sed solis *Scotis* tantummodo de bonis suis, pro vt melius & vtilius poterint, disponere liceat, sicut hæc temporibus antecessorū nostrorum noscitur obseruatum. Aduocati vero, quib. commissā fuerit a nobis Aduocatia, vel a nostris successorib. Regib. vel Imperatoribus, & hoc rogatu *Scotorum*, obmissis omnib. collectionibus a villicis nil violenter accipiant, nisi secundum solam veteris iustitiæ mensuram.

Si quis autem hanc libertatem eis infringere præsumpserit, CCC^{tas} marcas aurij compositurus banno nostro subiacebit, Medietatem Camerae nostræ, & medietatem supradictæ Ecclesiæ. Vt autē hæc nostra concessio rata & intermerata in perpetuum permaneat, præsentem paginam scribi, & eam Maiestatis nostræ sigillo præcipimus communiri. Huius rei testes sunt Seyfridus Moguntinen. Archiepiscopus, Otto Frisingen. Episcopus, Conradus Ratisbonen. Episcopus, Hertv vicus Eystetenfis Episcopus, Mangoldus Patauiensis Episcopus, Fridericus Tridentinus Episcopus, Odacrius, Rex Bohemiæ, Hermannus Landgravius Duriugiæ, Ludv vicus Dux Bauariæ, Leopoldus Dux Austriæ, Henricus Marchio Moraviæ, Comes Albertus de Eberstein, Henricus Marscalcus, & alij quam plures.

Ego Conradus Metensis Episcopus, Imperialis aule Cancellarius, vice Dni. Seyfridi Moguntinensis Archiepiscopi, & totius Germaniæ Archicancellarij recognoui.

Acta sunt hæc an. Dominicæ incarnationis M. CC. XII. Indiæ, prima, regnante Dn. Friderico II. Rom: Rege glorioso, & Rege Siciliæ. Anno Regni eius Romani, regni verò Siciliæ xv. Datum apud *Ratisponam* xiv. Kl. Martij. Nos igitur prædictorum Abbatis, Prioris, & Conuentus Monasterij Scotorū deuotionis constantiā, vite puritatē, feruorē & religionis honorē attenta mentis reuolutione pensantes, supplicationib. ipsorū tanquam iustis & rationabilib. admissis, ipsis & eorū Monasterio prædicto, supra scriptum *Friderici* Rom: Regis Priuilegium, jura, litteras, indulta, libertates, immunitates, gratias, donationes, & concessiones, ipsis a præfatis Rom: Imperatorib. & Regib. nostris prædecessorib. data & concessa, ac datas & concessas, in omnib. & singulis suis tenoribus, punctis, clausulis, articulis, sententiis, expressionib. prout scripta seu scriptæ sunt, & ea, & eas ritè & rationabiliter obtinuerāt, ac si tenores omnium & singulorum præsentibus

de verbo ad verbum forent inferti, animo deliberato, non per errorem aut improuide, sed sano Principum & fidelium nostrorum accedente consilio, ac de certa nostra scientiâ innouauimus, approbauimus, ratificauimus, & confirmauimus, innouamus, approbamus, ratificamus, & tenore præsentium auctoritate Romana regia confirmamus. Decernentes & volentes expressè, ea oïa & singula perpétuis temporib. obtinere inuolabiliter roboris firmitatem. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc nostram innouationis, approbationis, ratificationis & confirmationis paginam infringere, aut ei quouis ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, nostræ Maiestatis & Imperij sacri indignationem grauissimâ & pânâ, in suprascripto priuilegio, & in aliis prædicti Monasterij priuilegiis expressam, quam ab eo qui contrafecerit, medietatē Camerae nostræ & reliq̃ partem, prædictis Abbati & Conuentui iniuriam passis applicandam exigi volumus irremissibiliter, se nouerit incursum. Præsentium sub appenso nostro sigillo testimonio literarum. Datum Ratisponę anno Domini Millesimo Quadringentesimo, vicesimo secundo, die vltima mensis septembris. Regnorum nostrorū anno Vngariæ tricesimo sexto, Romanorum tredecimo, Boemiæ verò tertio.

Ad mandatum Domini Regis Franciscus Præpositus Strigoniensis,

IESU SOCIETAS INGOLSTADII.

VIVEBAT adhuc R. P. IGNATIVS de Loyola, Hispanus Baro natus, & idem, primus Societatis Iesu fundator atque Præpositus, sub Paulo nimirum, quarto Pont. Maximo, cum Illustrissimus Bauariæ Princeps Albertus omnino decreuit, vt ex eadem Societate Collegium Ingolstadij constitutum haberet. Huc illum excitabat Regis Romanorum tunc Ferdinandi exemplum, qui simile Collegium Viennæ non ita pridem erexisset, & per celebres fama nouam hanc Societatem & præclaros eius in Ecclesia, nouoque orbe conatus valde commendabat, tum is Ingolstadiensis Gymnasij status erat, vt eiusdem Societatis operam & in docendo subsidia postulare videretur, præsertim cum nonnulli Societatis huius Theologi, qui sub Illustrissimo Duce Guilielmo ex vrbe missi, primùm eò accesserant, ac deinde à suis Maioribus auocati, Viennam accesserant, bonam sibi gratiam in eo Gymnasio conciliâssent, sui que desiderium illic reliquissent. Quare cum dictus Præpositus IGNATIVS Illustrissimi Ducis Alberti votis annuisset, dicti aliquot eiusmodi Societatis viri ex Italia missi, Ingolstadtium peruenerunt, primoque Societatis huius in Bauaria Collegio dederunt initium, Anno Christi Domini 1556. Domicisium, illis in veteri, vt vocant, Collegio assignatum fuit, ad annum vsque 1576. quando ad ædes ampliores atque commodiores, quæ nouæ adhærent Bibliothecæ Gymnasij, commigrarunt.

Animaduertit enim Illustrissimus Princeps ex re illius Academiæ, ac totius Bauariæ futurum esse, vt & Professorum & Studiosorum huius societatis numerus illic aueretur, qui & pedagogy & Conuictorū externorum domicilio gubernando præessent, suamque darent operam nouis Parochis Catholicis instituendis; quorum veluti Seminarium idem Illust. Princeps erexit, illorumque curæ concredidit. Hinc porro in prouentibus annuis facta est accessio, vt circa sexaginta & septuaginta, partim Theologi, partim Philosophi, & variarum artium ac linguarum Professores, partim Scholastici, & administri ex hac societate Ingolstadij beneficio Principis alerentur. Ac res ipsa testatur, fatentur & aduersarij Catholicæ religionis, Iesuitas, quos vocant, Ingolstadij nequaquam.

otioſo